

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Svetovna bolezen.

Pred desetletji še je vladala v svetu mnoga nejasnost, kod in kako ruje sovražnik človeštva in življenja, ki ustvarja na svetu toliko krivice, bede in pomanjkanja, toliko solz in toliko obupa. Povprečni človek se ni mogel spoznati, ko so mu kazali zlo sveta na tolikih različnih mestih: v socializmu in kapitalizmu, v židovstvu in frama-zonstvu, v liberalizmu in brezboštvu. Zato je bil boj proti sovražniku reda in miru tako težaven, ker je bil le-ta sovražnik skrit v tisoč oblikah in oblekah in je le prerad nastopal v znamenju bratstva, svobode in enakosti.

Danes je stopil sovražnik urejenega življenja očitno na plan in je viden v svoji pravi obleki in pravem obrazu. Z moderno besedo ga imenujejo: boljševizem. Pri tem pa svet rad zapade usodni napaki, da veže ta boljševizem na ruski narod in rusko državo in prezre, koliko je boljševiškega duha celo v njegovih prvih bojnih vrstah. Res je, da je sovjetska Rusija s svojo krvjo in tisočero krivico strašna visoka šola, res je, da mora hoditi špansko ljudstvo po boljševizmu težko križevo pot, res je, da je brezbožna Mehika plamenče svarilo pred bojem z Bogom. Res pa je tudi, da bodo morali hoditi v isto krvavo šolo in po isti križevi poti tudi vsi drugi narodi, ki ne bodo pravočasno spoznali, kdo je njihov največji sovražnik in kaj se skriva v besedi „boljševizem“.

Boljševizem ni vezan na nikako osebo in na noben določen narod, na noben določen političen ali družaben režim. Boljševizem je strašna ideja življenskega prevrata, je strašna sila, ki podira in uničuje sleherni življenski red in postavlja na njegovo mesto nered in zmedo. Boljševizem je trinog, ki hoče s satansko zlobo odstaviti božjo in naravno pravico in na njuno mesto postaviti svojo satansko laži-pravico.

V prvi vrsti je boljševizmu lastna neutešena strast po posvetnih dobrinah, po udobju, užitku in bogastvu. Samo nekaj ima vrednost v svetu boljševizma: otipljiva mrtva snov. Ta naj po boljševiškem nauku uteši težnjo človeštva po sreči. Človek sam je boljševizmu samo nekaka „po sebi organizirana mrtva snov“. Duše, Boga, vere za boljševizem ni in ne sme biti nikjer, ker človeka „opaja“ z hrepenenjem po sreči drugod, ne na tej mali zemlji.

Poedinec za boljševizem nima nikake vrednote. Preznaten je v borbi za paradiž na zemlji, saj je samo organizirana mrtva snov. Velja samo masa, človeška družba. Zato je treba po boljševiškem nauku iz poedinca iztrebiti vse, kar bi mu dajalo značaj neke osebnosti: versko in narodno zavest, smisel za družino in stan. Sam zase ne sme veljati nič, kot „sodrug“ z drugimi pa bo nepremagljiva masa. Kot strašen valjar zato boljševizem uničuje vsako višje stremljenje v človeku in mu odvzame vse, kar ni nujno povezano z mrtvo snovjo, ki po njegovem nauku edina more osrečiti.

Gospodarstvo je boljševizmu vprašanje vseh vprašanj. Vse, prav vse je treba v boljševiški državi podrediti gospodarstvu. Gospodarstvo je pred svobodo, pred človeškim dostojanstvom, pred družinsko srečo, pred narodno kulturo, gospodarstvo je edini smisel življenja, vsi ostali gibi človekove duše so podrejeni gospodarstvu. Zato velja v svetu boljševizma: najprej mora podjetje nesti, potem pride vse drugo. Kapitalni stavek boljševizma je: najprej rešimo gospodarsko vprašanje, ostalo se bo potem uredilo samo.

Boljševiška država je neomejena gospodarica nad vsem, kar je živega in mrtvega v njej. Država razpolaga s poedinčev svobodo, odločuje njegovo življenje ali njegovo smrt. Država komandira, ali in kako naj se živi in vzgaja v družini. Država si pridržuje brezpogojno komando nad narodi in jim določuje, ali smejo in kako smejo

živeti. Država ne priznava nobene pravice nad seboj in nikogar izven sebe, kateremu bi bila za svoje odloke in za svoje počenje dolžna odgovor.

Boljševiška država se pri izvajanju svoje brez-pogojne volje poslužuje najenostavnejšega in navidezno najuspešnejšega sredstva: nasilja. Ti, poedinec, družina, narod, moraš! Za vsako ceno hoče boljševiška država uresničiti paradiž na zemlji. Zato ni zanjo nobeno trpičenje samovoljnih prestrašno, nobena kazen zanje prestroga, nobena ječa pretrda. V boju z nasprotnikom, ki ima svoje nazore o paradižu na zemlji, je boljševiška država skrajno brezobzirna in ga, če le more, uniči.

Pa tudi boljševiška država ima svojega boga in ta je: tehnika. Tehniko in njene stroje častijo v boljševiški državi po božje. Človek sam je boren in neznaten in si le s težavo popravi gospodarske prilike. Mrtvi stroj pa je zmožen, da ustvarja čudeže na zemlji. Mehanični stroj je zato tudi prisposoda življenja v boljševiški državi: vse mora biti zmehanizirano in stehinizirano, da teče kakor stroj. Brez vsebine in brez duše!

To je boljševizem s svojim pravim obrazom. To priča sovjetska Rusija, to dokazujejo nešteti prevratni komunistični poizkusi domala v vseh državah sveta, to potrjujeja komunistična „znatnost in umetnost“ začeni od Marksa preko Ljennina, Stalina, mehiškega Callexa, ogrskega Bela Kuna, staroavstrijskega Bauerja pa do španskega Caballera.

Kdor pogleda obraz boljševizma, ki smo ga naslikali, pobližje, bo videl še več! Mnogemu izven

komunističnih vrst se bo ta obraz zdel nekam znan. Mnogemu narodu in mnogi državi se bo zazdelo, da sta videla in še vidita ta obraz tudi izven ruskih, mehiških in španskih državnih meja. To je, kar je slavni prvoboritelj proti boljševizmu, jezuit Muckermann, hotel povedati z besedami: očetje boljševizma ne sedijo kje v Rusiji ali Španiji marveč so le prečesto sredi med nami in mor-da smo celo mi sami njegovi očetje!

Boljševizem, ta smrtni sovražnik bogohotnega življenja in reda, ni doma samo med sovjeti in rdečimi Španci, marveč se skriva tudi sredi med nami. Povsod tam je, kjer se ljudje tepejo za vsakdanji dobiček, kjer se krši pravica poedinca do človeku dostojnega vsakdanjega življenja! Povsod tam je, kjer grešijo proti življenski pravici družine in naroda in bodi slednji še tako majhen in še tako boren! Povsod tam je, kjer država noče priznati božjega in naravnega paragrafa nad seboj! Povsod tam je, kjer veljata sila in pest več od pravice in ljubezni!

Zato je en sam uspešen način boja proti zakletemu sovražniku reda in življenja: Nizki strasti za posvetnim uživanjem je treba zoperstaviti in utešiti bedo izpraznjene človekove duševnosti. Zmehaniziranemu človeku-stroju in neoblikovani masi je treba postaviti nasproti dostojanstvo človeka-poedinca, sveto družinsko in narodno čast! Nasilju in krivici je treba odgovoriti z ljubeznijo in pravico! Z drugimi besedami: proti satanskem življenskemu neredu, ki se obraža v boljševizmu, se je treba postaviti v boj z orožjem božje in naravne postave. Le tako bo premagana bolezen, ki je, kot se zdi, svetovna.

Španija - izhodišče novih evropskih zapletljajev.

Zaloigra na španskih tleh dosega svoj višek in svoj konec. Odpor rdečih čet vzdržuje samo še pomoč sovjetske Rusije. Ta mora biti izdatna, če ne, bi se morala španska prestolica že davno predati na milost in nemilost četam generala Franca. Boji pa se nadaljujejo danes v osrčju Španije in se bodo nadaljevali še na katalonskih tleh. Danes je očitno, koliko je sovjetom na tem, da si na skrajnem evroskem jugozahodu ustvarijo oporišče za nadaljno ogrožanje evropskih držav. Očividno je sovjetska vlada prvotno omahovala, ali naj se vmešava neposredno v španski notranji spor. Vznemirilo jo je šele naglo prodiranje nacionalnih čet, priskočila je ogroženim rdečim četam na pomoč, s tem pa povzročila, da je postala zadeva Španije mahoma evropskega značaja.

Italija in Nemčija zastavljata svoje sile, da omogočita Francovo zmago. Priznali sta minuli teden njegovo vlado in ne štedita tudi ne z dejansko pomočjo. Ojačeni Franco je takoj nato razglasil, da bo zaprl sleherni pomorski dostop do pristanišča glavnega katalonskega mesta Barcelone in tako preprečil sovjetsko pomoč. Njegov razglas je vzbudil nevoljo Velike Britanije, ki je zahtevala za svoje ladje poseben varnostni pas v barcelonskem pristanišču. Spor okoli blokade še trenutno ni razrešen.

Boji okoli Madrida in v Madridu samem se — ko to pišemo — z izredno srditostjo nadaljujejo. Izgleda, da bodo od mogočne prestolice ostale po bojih samo še ruševine. Po Francovih poročilih prehajajo rdeče čete v vedno večjem številu v nacionalni tabor in se mora nacionalna armada boriti proti sovjetskim vojakom, letalom in tankom. Po vsej verjetnosti bo kljub sovjetskemu vmešavanju Španija prej ali slej v rokah generala Franca.

Včerajšnja Abesinija in današnja Španija pričata, kako se cepi povojna Evropa, nekoč združena v enotno Zvezo narodov. Če se je sovjetska

Rusija včeraj še varovala neposrednega vmešavanja v abesinski spor, je v španski meščanski vojni pokazala svoje prave lice. Evropa je danes že razdeljena: najprej v tabora fašistov in sovjetov, ki so si nasprotni v temeljnih naziranjih o svetovnem redu in miru; in še v tabor nevtralnih držav, ki proglašajo demokracijo za edino jamstvo mirne bodočnosti. Danes še je tabor nevtralnih držav, ki ga tvorijo predvsem Anglija, Francija, Poljska in Mala antanta, vsaj po svoji oboroženi sili v stanju, da obvaruje Evropo pred novimi vojnimi zapletljaji. A kot včeraj Abesinija, bo jutri nacionalna Španija povzročila motnjo trenutnega evropskega ravnotežja. Za Španijo se nato znajo potresni sunki pojaviti na površju še drugih držav. Razvoj torej, čigar konca si ne moremo brez strahu predstavljati.

Avstrija in Nemčija.

Minuli teden je bival v Berlinu drž. tajnik dr. Schmidt. Povabila ga je berlinska vlada. Potovanje je bilo v ospredju mednarodne pozornosti minulega tedna, ker znači pričetek pristrčnejših odnošajev med Avstrijo in Nemčijo.

Nemčija je s povabilom člana avstrijske vlade javno priznala avstrijsko samostojnost in neodvisnost, katero je zajamčila z 11. julijem. Pogovori sami so se tikali predvsem gospodarskih vprašanj in se bodo sedaj nedvomno nadaljevali med pristojnimi strokovnjaki.

Na zopetni ureditvi odnošajev med obema nemškima državama ima nemalo zaslugo Italija. Kancler dr. Schuschnigg, čigar doslednost v notranji in zunanji politiki vzbuja občudovanje tudi izvenavstrijskih krogov, je s tem priboril Avstriji nedvomno veliko moralno in gospodarsko korist.

Kot poročajo, bo v dogledni dobi prispel na Dunaj član berlinske vlade, da potrdi voljo Nemčije za utrditev medsebojnih odnosov.

Nemčija zavrgla zadnji kos verzajske pogodbe. Nemška vlada je odpovedala mednarodno nadzorstvo nad svojimi rekami, ki je bilo prevedeno v verzajski mirovni pogodbi. Odpoved ni presenetila, Nemčija je z njo raztrgala zadnji kos svoje mednarodne obveznosti. Njen korak praktično zadene Čehoslovaško in Švico, katerih ladje plovejo po Labi oz. Renu in so bile doslej pod mednarodno zaščito. Treba se bo jima torej spet pogajati in sicer v Berlinu.

Gospodar Poljske je postal bivši najožji sodelavec Pilsudskega Rydz-Smigly. Bil je prvi vojni minister osvobodene Poljske, desna roka sivlasega maršala. Pilsudski je v testamentu izrazil želje, naj bi ga nasledoval. Poljska je njegovo voljo izpolnila, pred tedni je bil Rydz-Smigly povišan v maršala in s tem je bilo tudi na zunanjo očitno, da je stopil na mesto Pilsudskega. Ljudstvo ga nazivlja molčečega maršala, ker je sila redkobeseden. Kako velik je njegov ugled v inozemstvu, priča dejstvo, da ga je Francija že pred mesecem na izredno slovesen način sprejela in počastila povodom njegova obiska v Parizu. O svojih bodočih načrtih seve molči, vendar bo po vsej verjetnosti svet kmalu čutil, da je Poljska v močnih rokah.

Štiri točke socialne zakonodaje. Socialni minister Resch je nedavno razložil, v čem vidi glavno svoje delo. Dejal je, da bo strogo gledal na to, da v naslednjih 4 točkah socialne zakonodaje ne pride do poslabšanja: 1. Glede brezposelnosti. 2. Glede starostne oskrbe. 3. Glede oskrbe vojnih poškodovancev in 4. Glede oskrbe malih rentnikov. To so, je minister povdaril, najpotrebnejši med potrebnimi in tem je treba sigurne pomoči.

Notranji krči Francije. Odkar je prevzela krmilo države socialistična stranka, notranje življenje noče priti do miru. Dočim bi Blum, šef vlade, hotel iti srednji pot in v notranji in v zunanji politiki, so ekstremisti na levi in desnici drugega mnjenja. Razni štrajki, o katerih listi vedno spet javljajo, so očitno delo komunistov. Ekstremni nacionalci spet imajo na vesti notranjega ministra Salengra, ki je šel, duševno ubit po raznih napadih na svojo osebo, v prostovoljno smrt. Ob njegovem pogrebu je demonstriralo do pol milijona ljudi proti fašizmu. Kako dolgo torej bo še zamogla trajati Blumova srednja pot?

To so sadovi svobodnega gospodarstva! Še vedno živi kapitalizem kljub boljše vizmu in fa-

šizmu in kljub poizkusom za upostavitev krščanskega gospodarskega reda. Živi v Evropi, Ameriki in Aziji. Sano v zadnjem času je bilo uničenih: V Rio de Janeiro nad 7 milijonov vreč kave, v New-Yorku nad 6 milijonov svinj in 2 milijona ton kave, v Los Angelesu 600.000 krav in mesečno 200.000 litrov mleka, v Kaliforniji 1.500.000 oranž, 10.000 hektarjev jagod, 80.000 breskvenih drevčec, na otoku Ceylonu 30.000 ton čaja, v Franciji 260 tisoč krav, 156.000 ha vinogradov in 20.000 ton žita. Pa to še ni vse. Tisoče ton žita pokurijo v lokomotivah, v Egiptu so uničili obsežne bombaževe nasade. In vse to je bilo uničeno, četudi rabi ljudstvo kavo, meso, žito, bombaž, sadeže, mleko. Kajti v istem času je bilo na svetu 30 milijonov podpiranih brezposelnih, 60 milijonov vseh brezdelnih, 250 milijonov ljudi trpi pomanjkanje ob skromnem zaslužku, letno jih je umrlo lakote 2.400.000 in nad milijon jih gre letno v prostovoljno smrt. To je kapitalizem sedanje dobe. (Po podatkih „Oesterreichische Arbeiter-Zeitung“).

Kje je rešitev iz sodobne mizerije? V koroškem Špitalu je nedavno govoril na velikem zborovanju Katoliške akcije znezoškoč dr. Hefer in med drugim povedal to: „Cerkev ne tolaži samo z nebesi, marveč ima tudi socialen program. Cerkev zahteva od podjetnikov pravičnost in ljubezen. Uči, da ima tudi delavec od Boga človeško dostojanstvo. Veliko zahteva Cerkev v svojem socialnem programu od bodoče države. Socialna država zamore obstati samo z Bogom, vsaka druga mora pasti. To je velika zamisel krščanske stanovske države, ki šele mora priti. Med stanovi ne sme vladati sebičnost, marveč pravi krščanski duh, sicer ne pridemo do nobenega reda in miru. Tudi za gospodarsko življenje veljajo Kristusove besede: Svoj mir vam dam, kakoršnega svet ne more dati! Dal nam bo tudi družabni mir in red, če ga hočemo vzeti iz njegovih rok. Še danes veljajo Njegove besede: „O da bi spoznal, Jeruzalem, kaj ti služi k miru!“

Nosite drug drugega breme . . .

Poseben slučaj nas je napotil, da priobčujemo članek pod gornjim naslovom. V neki ugledni hiši je prevzel mladi gospodarstvo. Par mesecev je dobro izhajal z vsemi domačimi, kmalu pa se je sprl z materjo in jo vrgel iz hiše, sam pa se zapletel v težke tožbe s sosedi, katerih še ni konca. Konec žalostne povesti pa si lahko predstavljate: uničena družina, uničeno posestvo.

Prijoka stara mama, potoži žena, pozabavlja hišni gospodar: Saj ni mogoče živeti s tem in s tem. Kako naj se rešim tega pekla? — Ali je res?

tako, da so se morali med groznim vpitjem umakniti. Nekateri so skušali uteči skozi okna; take so pobili s sulicami ali meči; drugi so se pokazali na ravni strehi in vili roke. Naenkrat se je raznesel glas, da palača gori. Visok belomodrikast plamen je švignil iz oblakov dima in kmalu je bilo celo ozadje poslopja obdano od švigajočih jezikov rdečih plamenov. Sredi kričanja in vpitja in vriskanja in molitev in kletev se je z velikanskim treskom udrla streha palače. To je povzročilo med oblegovalci za trenutek strašno tišino; toda v naslednjem trenutku so se zopet zbudili iz svoje čudne nedelavnosti, planili naprej, skočili v kadeče se razvaline, dovršili svojo zmago in dosegli svojo svobodo.

VII.

Ko je napočilo jutro, je razposlal Škender klicarje po celem Epiru, ki so oznanjali, da je padla Kroja in glas, da je razvil v svoji stari deželi zastavo neodvisnosti. Poslal je tudi zanesljive sele do kneza Niceja v Atene in do velikega Hunijada. Ljudstvo je bilo v celem Epiru vzpričo te velike in nepričakovane novice tako navdušeno, da se je v celi deželi naenkrat vzdignilo in pobijalo Turke, samo mesta so ostala podložna Amuratu, ker so bile po mestih močne sultanove posadke.

Sedaj je bilo Škendru pred vsem na tem, da se brez izgube časa iznebi teh posadk, tako, da bi Amuratova vojska, o kateri je vedel, da jo pošlje nad njega, ne imela nobene druge opore kakor svojo lastno moč in da bi mogel vso svojo pozornost obračati samo na to, da jo uniči. Kakor hitro se je njegova vojska odpočila in je pridobil novih vojakov — kar vsled splošne navdušenosti ni vzelo mnogo časa — je odinil Škender na čelu dvanajst tisoč mož iz Kroje in odkorakal proti močno utrjenemu mestu Petrela; na polovici pota je srečal ostanek krojske posadke, ki se je vračal domov in ki se mu je podal na milost in nemilost.

Da, priznajmo si: sožitje z ljudmi res ni lahko. Je nekaj v nas vseh, kar izziva, draži, kar udarja na dan v obliki zabavljice, trde besede, prepira, brezobzirnosti, sebičnosti, zavisti. Prav nič težko ni živeti z ljudmi, ki jih le tu in tam vidimo, ki se le mimogrede srečamo z njimi, ki nimamo z njimi nikakih ožjih stikov. S temi smo navadno zelo uljudni, obzirni, ustrezljivi. Z ljudmi pa, s katerimi moramo živeti skupaj, pod isto streho, ob isti mizi, ali smo vezani s posebnimi vezmi — v družino, s tistimi živeti uljudno in potrpežljivo, to pa je velika krepost.

So družine, ko mož in žena res kar revskata drug na drugega. Mnogi stariši se ves ljubi dan zadirajo in kričijo na otroke. Seve brez uspeha. Dosežejo kvečjemu to, da se sirovost in nevljudnost kar siloma vtepa v otroška srca. Marsikak mož je nasproti svoji ženi neotesan in sirov, napram tujim ženskam pa ga je sama vljudnost in ustrezljivost. In vendar je morda njegova žena več vredna, ko vse tiste, ki jih on tako visoko ceni. Zakonce je sploh lahko spoznati, kako se medsebojno razumejo. Samo par minut jih opazujemo in takoj bomo ugenili: glej, ti se imajo radi ali pa, kaka prisiljenost in kaka medsebojna navečianost!

Poglejmo užitarke. Ni res, da je „mlada“ vedno vsega kriva. Tašča ali babica sta radi sebični in ljubosumni. In ko si ne ve pomagati, vse obgodrnja: snahino obleko, kuho, gospodinjstvo. Vse to seve izove pri snahi odpor, spor se večja, pa si ustvarijo ljudje v svoji lastni družini pekel, v katerem ni več živeti. Pri gospodarjih in najemnikih je prav tako. Ako nervozen gospodar prosi, naj ne delajo takega ropota, ga bodo potem gotovo še v večjim veseljem delali. Koj je spor med njimi, sporu sledi jeza in jezi pa sovraštvo. Že je življenje zagrenjeno.

Torej, kaj? Ali naj je res človek človeku zver? Tem hujska zver, čim bližja mu je? Da, zver mu je in zver mu bo, dokler ta človek-zver ne zgrabi kot človek zveri v sebi in je ne kroti. Kroti dan na dan.

Da je toliko družin razbitih v dušah, ko telesno še bivajo skupaj, da je toliko zakonov ločenih, četudi so pred oltarjem poročeni, je največji vzrok ta, ker sodobni človek noče doprinese nobene žrtve. Ženijo in može se, ker se ljubijo. Pa so tako preprosti, da ne vedo, kako ljubezen zahteva žrtve. Najprej prav skromnih, vsakdanjih, nato pa čezdalje večje in večje. Zelo prav je imel tisti, ki je zapisal: ljubezen ima svoje paragrafe. Kdor se teh paragrafov ne drži, ni v njem več ljubezni. Kdor zavrže paragrafe ljubezni, ki zahtevajo žrtev, ta ne ljubi več.

Mesto Petrela se je nahajalo samo dan hoda od Kroje in ko je Škender došel tja, je prosil guvernerja za kratek pogovor; pri tem je znal tako dobro pripovedovati, kako je Hunijad nedavno pobil Turke in da je Amuratu nemogoče priti mu na pomoč, da mu je turški poveljnik izročil mesto in zapustil s svojimi četami deželo, in to tem bolj, ker je Škender zagrozil z bojem brez milosti, ako se ne poda pod temi ugodnimi pogoji. In tako se je zgodilo, da je bila Škendrova pot po Epiru vsled njegove drznosti in premetenosti bolj podobna zmagoslovemu nego bojnemu pohodu. Turške posadke so se bale usode svojih tovarišev v glavnem mestu in brez izjeme posnemale postopanje svojih tovarišev v Petreli. Predno je potekel mesec, se je Škender povrnil v Epir, potem ko je osvobodil celo deželo moslemskega jarma.

Do sedaj ni čul Škender ničesar niti o Hunijadu niti o Niceju. Zaradi tega je pri povratku v mesto z velikim veseljem izvedel, da je prišel atenski knez prejšnji večer v Krojo in da se je tudi sel iz ogrskega tabora povrnil. Navdušeno je narod pozdravljal Škenderbega, ko je zopet stopal proti krojski citadeli. Nicej ga je sprejel pri vratih. Škender je skočil raz konja in objel svojega prijatelja. Nato sta se podala spremljana od svojih v trdnjavsko palačo.

„Dragi prijatelj,“ je rekel Škender, ko sta bila zopet sama, „kakor vidiš, sva prav imela, da nisva obupa!a. Komaj dva meseca sta pretekla, odkar sva se ločila brez upanja, ali le s slabimi nadami, sedaj smo pa na najboljši poti, da dosežemo vse, kar le moremo pozeleti. Epir je svoboden!“

„Prišel sem, da se udeležim njegovega osvobojenja,“ je rekel Nicej in se nasmejal, „toda Škender je drugi Cezar“.

(Dalje sledi.)

PODLISTEK

Benjamin Disraeli:

Vstaja Škenderbegova.

(7. nadaljevanje.)

Turki so se bojevali z obupanostjo ljudi, ki čutijo, da so izdani in morajo umreti. Male in osamljene čete so Epirci kmalu vse pobili, vse z mrzlim jeklom, kajti v onih časih še niso uporabljali strašnih iznajdb modernega vojskovanja, četudi so bile nekatere že znane. Na gradu so se pač nahajali topovi, toda večina vojakov je zaupala svojim zakriviljenim sabljam in svojim nezmotljivim kopjem. Glavni oddelek turške posadke je imel svoje bivališče v neki stari nadškofovski palači, ki se je nahajala sredi mesta na malo vzvišenem in odprtem prostoru ter je bila zgrajena iz neobdelanega kamena. Tukaj so se branili Turki z največjo obupanostjo, četudi so bili obkoljeni od vseh strani, in rabili svoje samostrele s strašnim uspehom; ko je bilo celo mesto osvojeno, je prišel semkaj tudi Škender, da izpopolni svojo zmago.

Grki so skušali udreti glavna vrata palače, toda vrata so bila tako močna, da so se ustavljala njihovim največjim naporom, in puščice obleganecv so jih primorale, da so se umaknili. Škender je ukazal pripeljati iz grada dva topova in z njima razstreliti vrata. Dalje je odredil, da so nanegli pred poslopje velikanske kupe vlažnega dračja, da se zažge, tako da bi obleganci vsled dima ne mogli meriti. Navdušenje ljudstva je bilo toliko, da so topi kmalu streljali proti palači in uspeh tega streljanja se je kmalu pokazal. Masivna vrata so se vdala in se po nekoliko udarcih z oblegovalnim ovnom porušila. Skozi odprtino so planili Turki, katere je sprejela ploha grškega ognja,

Za družinsko življenje je paragraf ljubezni vse. Noben dan ne sme in ne more biti brez ljubezni, ki tirja žrtve. Žrtvuje on, žrtvuje ona, žrtvujejo stariši, žrtvujejo otroci, žrtvujejo posli. Ne samo eden žrtvuje, vsi žrtvujejo. Tam, kjer naj žrtvuje samo ona, tam kjer naj daruje sebe samo posej, tam je paragraf družinskega sožitja že krščen, raztrgan. Sožitje postaja vedno težje in težje, nazadnje pa postane navzdružno. Zato je velel tako preprosto in vendar za vse človeško sožitje tako veljavno sv. Pavel: drug drugega bremena nosite!

Kaj bi se dalo povedati o naših vaseh in njihovi skupnosti. Koliko se šušlja o tem ali onem sosedu, o tej ali oni sosedu! Sosed je besedikav ko ženska, sosedu ga rada pokusi, sosedovi otroci so ušivi in nesnažni, sosedova mati je zadirčna in neznošna, sosedove kokoši kradejo domačim pičo, sosedove krave uhajajo rade v domači travnik, kratko: sosedom naprtimo vse grehe, sami pa smo le preradi nedolžni. Koj je nezaupanje med ljudmi, ki naj bi si bili mejaši in prijatelji, iz nezaupanja se rodi zavist in z zavistjo sovraštvo. Tako se često vaško življenje zagreni, da postaja resnično nevdružno.

Drug drugega bremena nosimo! V družini, na vasi, v fari in občini! Potem bo kmalu spet boljše pri nas in bolj prijetno ob domačem ognjišču, bolj pristrčno pod vaško lipo in bolj mehko v farnem življenju.

DOMAČE NOVICE

Korošci! Korošice!

Zima je pred durmi in navdaja mnoge naše rojake s težko skrbjo. Brez krivde mora počivati tisoče pridnih rok in mnoge pridne družine gledajo težki stiski v obraz. Tem vsem je treba pomagati v boju proti lakoti in mrazu.

Zato moramo zimsko pomožno akcijo minulega leta nadaljevati, da zamoremo pomagati vsem potrebnim in trpečim. Spet torej kličem vse Korošice in Korošce, ki imajo srečo dela in zaslužka, naj sodelujejo:

Darujte za pomoč v zimi!

S svojo prošnjo se obračam na vse stanove in organizacije, zveze in korporacije, na vse može in žene in na vso mladino:

Mi vsi imamo dolžnost, da pomagamo svojim, stiski izročnim bratom!

Vem, da se ne obračam zaman na požrtvovalnost koroškega ljudstva, izhajajočo iz ljubezni in zvestobe do naše dežele. Denar in blago, vse se bo z iskreno zahvalo sprejemalo in vsak, tudi najmanjši dar bo pomagal omiliti potrebo v zimi. Vsak naj sodeluje v častni službi ljubezni do bližnjega, vsaka žrtev za trpečega brata in trpečo sestro je hkrati jamstvo za lepšo bodočnost naše domovine in naroda!

V Celovcu v novembru 1936.

Deželni glavar:
Dr. A. Sucher.

(Darove sprejema celovski urad za pomoč v zimi, Burg, 2, nadstr., dež. hipotekarni zavod, uredništva kor. listov in vsi občinski uradi.)

Tako v tujini; in vi doma?... Uprava nam je odstopila pismo ameriške Slovenke-rojakinje, v katerem beremo: „Ne zamerite, da sem šele sedaj poslala denar za naročnino „Koroškega Slovence“, ki mi je najboljši prijatelj v tujini. Zmiraj z zanimanjem berem poročila o lepi domovini. Vse no-vice razberem iz njega. Težko vsak teden čakam, da pride... Pozdrav Vaša čitateljica Z. F.

50letnica kmetijske šole na Grmu. Omenjena šola slovesno proslavi svoj zlati jubilej v nedeljo dne 13. decembra 1936. Absolventom te šole se priporoča, da se proslave udeležijo. Prijave najkasneje do konca tega meseca direktno ravnateljstvu ali „Kmečki zvezi“ v Celovcu. Navesti je naslov in leto šolanja. „Kmečka zveza“ bo pri preskrbi vize posredovala.

Št. Jakob v Rožu. (Naš odgovor.) Dopisnik celovškega nemško-nacionalnega glasila nas je hotel nedavno spraviti pred svetom v zadrego na način, ki zasluži odgovor. V lokalnem dopisu najprej beleži dejstvo, da se naši odborniki niso udeležili občinske seje 5. novembra in razlaga to po svoje, da smo nevoljni zaradi izgube občinskega kmečkega vodje. V prvo naj razveljavimo njegovo razlago: volitev občinskega kmečkega vodje se je vršila šele po seji občinskega odbora! V drugo naj pa pojasnimo njegov poziv k lojalnemu sodelovanju. Če kje, smo mi zavedni Slovenci v Št.

„Vi mislite, da se tako staremu gozdnemu tekaču

prilega pristen brinjevec“, pravi, smeje se, gozdar Alojz Franz.

„To tudi, ali vse ob pravem času. Zjutraj, preden grem v gozd, morata dve veliki skodelici Kathreinerja na mizo. V našem poklicu je potrebno zdravo srce in mirna roka...“

Da, gospod gozdar, ker je tako izredno zdrav in tečen, zato pijejo dandanes milijoni Avstrijcev.

Kathreiner-ja

p ravo Kneippovo sladno kavo

Jakobu kazali dobro voljo za sodelovanje z vsemi, ki jim je na srcu blagor šentjakobske občine in občanov. Naši odborniki so bili pri volitvah župana in pri vseh občinskih sejah za vzajemnost in sporazum vseh občanov. To očitno ni povšeči tistim, ki so izzvali letošnje glasovanijsko slavje, katero pomeni žalitev narodne zvestobe Slovencev. In bržkone tudi ne ugaja tistim, ki so s pomočjo tujega denarja ob volitvah v koroško kmečko zvezo izsilili kompromis, ki nikakor ne odgovarja razmerju in razpoloženju med kmečkimi prebivalstvom. Za dobro voljo smo zavedni Slovenci torej želi žalitve in nasprotovanja. Naj se potem gospodje, ki nosijo odgovornost za žalitve in nasprotovanja, ne čudijo, če je dobra volja za sodelovanje in složno nastopanje tudi nas minula. Ali naj bi jo kazali še naprej v zasmeh in spotiko?!

Kaj še kaj v Kortah počnejo? Leitgeb je vendar še dal sekati les v grofovem. Po žici so ga pa v Belo le malo spravili, tako da se tudi tukaj hlodi kopičijo. Gozd kaže čezdalje bolj plešasto glavo. Predzadnje nedeljo v oktobru so se tudi naši drvarji po stari navadi udeležili darovanja sveč. Ker so bili navzoči tudi Nemci (8 mož), so imeli nemško pridigo o Cerkvi, najboljši učiteljici in vodnici. Lesni mojster Waltl, rodom Tirolec, je dal pri Pristovniku pripraviti južino s svinjsko pečenko za 20 oseb in je preskrbel še dva sodčka piva, da so bili vsi veseli. — V nedeljo po prazniku zvečer pa smo imeli v Kortah pravi cirkus. Došel je k nam mož s sinom, konjem, opico in medvedom in se produciral. Ni slabo špekuliral, ker se je kmalu zbralo okoli njega okoli 50 ljudi. Mnogo so se smejali.

Na Vratah. (Nekdaj in sedaj.) Kako fletno je bilo včasih pri nas! Pred vojsko še vse slovensko! Cerkev vsako nedeljo polna ljudi, ki so radi poslušali pridige, oznanila, krščanski nauk, litanije in sv. rožne vence v svojem domačem materinem jeziku. Pa domači slovenski jezik v šoli! Sedaj pa ni več tako! — Danes učiteljem v naši šoli ni več treba znati slovenskega jezika, četudi našo šolo še vedno štejejo za utrakvistično. Enako je tudi v Podklostru. Slovenskega jezika ne čujemo več ne v cerkvi in ne v šoli. Duhovnika sta oba Nemca, učiteljstvo nemško. Potem se ne smemo čuditi, da se ljudstva vedno bolj loteva duševna otopelost in verska brezbriznost.

Marija na Zili. (Jubilej cerkvenih pevcev in g. župnika.) Po starem običaju je povabilo cerkveno predstojništvo v nedeljo 15. t. m. cerkvene pevce na majhen izlet in gostovanje v prijazno Morovčevo gostilno in Drobolje. Ta izlet se je nepričakovano razvil v pravo pevsko slavnost. Popoldne so prispeli pevci v Drobolje 23 po številu. Razdeljeni so v dva zbora, mešan in moški zbor, zadnjega je ustanovil po vojni naš novi organist in poje vsako drugo nedeljo pri božji službi. Za uvod so pevci po prihodu v Drobolje zapeli pozdrav in nato tri pesmi v skupnem zboru. Č. g. župnik so jih potem nagovorili s pomenljivimi in globokimi besedami, da so dobrotniki fare, ker s svojo lepo staro pesmijo pomagajo lajšati vsakdanjo skrb in gorje faranov. Nato so veljale be-

sede našim trem jubilanom Jožefu Kržišniku, Ernstu Mörtlu — obema za 25letno — in gospe Jožefini Markovitz za 33letno požrtvovalno sodelovanje pri cerkvenem pevskem zboru. To delo, so dejali župnik, se ne da plačati v denarju, zato jim izrekajo le prisrčen „Boglonaj“ in jim poklonijo častne diplome v dar; medtem je moški zbor zapel slavnostno „Zadoni nam, zadoni!“. Medtem se dvigne iz srede pevcev g. Pavel Jobst in v navdušeni besedi povdara, da je v sredi pevcev še četrti jubilar in to so naš č. g. župnik Janez Lamprecht, ki so obhajali v juliju 25letnico mašniškega posvečenja ter že nad polovico let delujejo v fari v splošno zadovoljnost vseh faranov. „Naj bi med nami obhajali še jubilej 50letnice,“ je zaključil govornik. Mežnarjeva Lizka je deklamirala primerno pesmico in jubilanta ganila do solz, zbor pa je zapel še slovesno „Tag des Herrn“. Po končani slovesnosti so Morovčevi lepo postregli z dobro malo južino in pivom, nakar so se zapored vrstile narodne in umetne, slovenske in nemške pesmi. Dve uri pred polnočjo se je jubilar Ernst Mörtl, ki je rodom Nemeč in nad 25 let rad prepeva slovensko nabožno pesem v cerkvi, zahvalil cerkvenemu predstojništvu v imenu jubilarov za odlikovanje in v imenu celega zbora za priznanje njegovega truda. Večer smo zaključili z veselim razpoloženjem. — V pondeljek 16. t. m. popoldne nas je presenetil plat zvona. Gorelo je pri pd. Špetnjaku v Prosovičah. Domača požarna bramba je bila takoj na licu mesta, zanjso so prispeli gasilci iz Beljaka, Perave in Činovič. Ogenj, ki je izbruhnil v podstrešju, so sosedje takoj omejili s polivanjem z vodo iz škafov. Zgorel je večji del slamnate strehe. Vzrok požara je nepojasnjen.

Pliberk. Letos je petindvajset let, odkar nam streže v Prajerjevi gostilni g. Štefan Breznik. Dober in postrežljiv nam je, zato ga tudi spoštujemo. Njegova firma ima danes dobro ime in kdorkoli zaide v Pliberk, se ustavi v domači gostilni pri Brezniku, kjer najde solidno in poceni postrežbo. Ne najzadnje si je gostilničar Breznik pridobil svoj ugled po svoji narodni značajnosti, zaradi katere ga tudi pravi Nemci spoštujejo. V drugo četrtstoletje mu želimo še mnogo uspeha!

Hodiše. (Poroke.) Kakor upanje na boljše čase se zde številne poroke pri nas. Vseh skupaj jih je bilo v letošnjem letu 15. Posebno pred zimo so ženini začeli hiteti. Dne 8. nov. je ustoličil pd. Drešlnov Hanzej, odlični pevec „Zvezde“ svojo nevesto Holcarjevo hčerko za gospodinjjo na svojem novem domu pri Potočniku. Drugi dan je Mračnikarjev sin peljal Mlinarjevo hčerko na prejšnje Kocijanovo kmetijo v Plešerki. Najlepši dar pa je bila sobota 14. t. m., ko se je Lepševa hiša v Lezbah postavila z enim ženinom in dvema nevestama. Ko je oče videl, da mu hčerki uha-jata ena v Veljno ves in druga v Ravnico na nove domove, je rekel sinu, naj še on pripelje svojo nevesto. Sin je rad ubogal. Tako so stali v cerk-vici v Šmiklavžu kar trije ženini in tri neveste in še precej radovednežev, ki so gledali, če bodo g. župnik zvezali prave pare skupaj. Ker je od poročenih šest kar 5 članov Zvezde, si je društvo štelo v čast, da jim je prepevalo pri poroki in sv. maši. Zadnje soboto pa je stopil zadnji par h poročenemu oltarju. Knezova Polonca je peljala svo-jega ženina na lepo Knezovo domačijo, ki kraljuje visoko nad Vrbskim jezerom. Vsem parom obilo zdravja in sreče!

Šmihel pri Pliberku. (Koš novic.) Naši otroci vedo mnogo povedati o Kočevju. G. učitelj je bil namreč na počitnicah doma in sedaj rad pripove-duje šolarjem o neznošnih tamošnjih razmerah, kako so nemški otroci prisiljeni se učiti samo slovensko. Za to, kar se v dušah otrok godi ob ta-kem pripovedovanju, seve gospod ne ve. Lepe slike o tem svetu, ki pusti, da močni prezirajo tuj materni jezik, gotovo ne morejo imeti. — Iz za najnovejšega časa imamo v Šmihelu podružnico Heimatabunda s sedežem pri Likebu. Prvič bi morala nastopiti 10. oktobra t. l. v bistriški gostilni pri Gregornu in v njenem okvirju bi imel govoriti znani Maier-Kaibitsch. Nastopil pa je samo zbor iz Ponikve in nazadnje je prišlo še do pretepa. Sedaj lovijo dekleta, ki so se priglasila za slovenski gospodinjski tečaj. Z uspehom? — Vlomi in tatvine so na dnevnem redu. 8. t. m. sta ponoči napadla dva neznanca Franca Čajčmana iz Breške vasi v gozdu in mu pobrala denar. Drugi dan so dolgoprstneži vlomili v hišo g. Iselna v Strpni vasi ter odnesli precej srebrnine. Zločince zasledujejo. — In še par veselih. Mlajša hčerka bivšega našega župana, Krista Gril, je podedovala hišico in poklicala na dom za gospodarja pridnega delavca Leitgebove žage. Knjigovodja

Krautovega posestva na Bistrici, g. Trampič, pa si je izbral za življensko družico Hildo Vrhovnik iz Skrbne vesi pri Pliberku. Obema paroma obilo blagoslova! — In še nekaj lepega: V nedeljo 8. t. m. so nas v Šercerjevi dvorani presenetili pevci in pevke pliberškega okrožja z lepo uspešnim nastopom. Pevci in pevke so želi dobro pohvalo, okrožni pevovodja g. Hartmann pa je bil deležen posebnega priznanja.

Št. Pavel na Zili. V pondeljek 16. novembra smo pokopali 73letnega Janeza Čabušnik, pd. Blekarja. Rajni oče so bili zelo priljubljen v vsej okolici. Zato jih je spremljala na zadnji poti številna množica, polno je bila zastopana bratovščina sv. Jožefa, katere ud so bili. Na grobu so govorili preč. g. župnik tolažilne besede, cerkveni zbor pa je zapel dolgoletnemu pevcu zadnje poslovilno pesem. Rajnemu očetu večni mir!

Št. Jakob v Rožu. Bela žena se je letos pogosto oglašila med nami. V zadnjih mesecih smo spremili k cerkvi sv. Jakoba kar tri može-korenine: Frtinovega očeta na Breznici, Martinjakovega očeta v Srejah in starega Poka v Veliki vesi. Življenje njihovo ni bilo nikakor mehko postlano, trdo so se morali boriti za svoj in svojih družin obstanek. A niso obupali, dotlej da so stopili na njihovo mesto sinovi-gospodarji, ki z novim pogumom in mladim veseljem trgajo kruh iz bore in vendar dobre naše matere-zemlje. Bodi našim očetom večni mir, njihovi sinovi pa naj jih posnemajo v njihovi korenitosti!

Iz Pečnice pri Baškem jezeru. V torek 18. nov. smo izročili materi zemlji 86letno Ano Štefančičevo, pd. staro Ravšinj v Spodnjih Brovlah. Bila je vse dni svojega trudapolnega življenja navdušena Slovenka. V njeni gostilni pri Ravšju so se radi zbirali Slovenci Spodnjega in Gornjega Roža posebno za časa tako burnega glasovanja. Tri njene hčerke so posestnice, sin pa je znani notar v Beogradu. Prihitel je tudi h pogrebu. Na grobu je jemal slovo od stare matere domači župnik Hani. Pečniški slovenski zbor ji je zapel v slovo ganljive nagrobnice. Vse je bilo do solz ganjeno. Mati Štefančičeva počivaj v božjem miru!

To in ono. Širijo se novice, da se bo hčerka cesarja Karla, princesa Adelheid, poročila z belgijskim kraljem Leopoldom. — Po deželi hodijo krivi apostoli in prodajajo krivoverske knjige. Zovejo se „Bibelforscher“ (raziskovalci sv. pisma) in so zagrizeni protestanti. — V deželi so odkrili hitlerjansko centralo, ki je izdelovala letake protidržavne vsebine. Med drugim materialom so našli tudi letak, ki poziva k demonstracijam 10. okt. — Sredi novembra je bilo v deželi 13.065 brezposelnih oseb. — Na zadnji seji celovškega mestnega sveta so dognali, da se nahaja vsak deseti Celovečan v javni oskrbi. — Upokojeni so šolski ravni. Krainz iz Galicije, Fleiss iz Žrelca, Šporn iz Mohlič. — Goriče na Zili so dobile svoj telefon. — Beljaški odvetniški pripravnik dr. Kodella je bil vsled tatvine cerkvenih predmetov obsojen na 4 mesece težke ječe. — V Zgornjem Dobju pri Ločah so prijeli Jožefa Serajnika, ki ima na vesti več vlomov. — Pri Pokrčah je pogorelo gospodarsko poslopje in žitno skladišče mlinarja Moritza. — V sinčevaško podružnico trgovca Plančeva so vlomili in odnesli blaga za 600 S. — Pogorelo je pri pd. Vrapniku v Mlinarah pri Št. Vidu. — H poročilu o verjetnem umoru A. Košutnikove v Rinkolah dodajamo, da je bil minuli teden umora osumljeni Drug prijat. Orožništvo slučaj raziskuje. Drug odločno taji. — Na podkorenski cesti se je na motornem kolesu smrtno ponesrečil Jakob Stiebler iz Beljaka. Voz je zadal ob občestni kamen. — Tekom tedna prispe baje v deželo kancler dr. Schuschnigg in bo obiskal Zilo.

NAŠA PROSVETA

Mladina, tvoj prijatelj! Gotovo ni slučaj, da se nahajajo med sotrudniki in novimi naročniki našega lista mnogi iz mladih vrst slovenske Koroške. Ti dobro vedo, da je „Koroški Slovenec“ tisti prijatelj slovenskega ljudstva in v posebnem slovenske mladine, ki naj skrbi za dobro in zdravo življenje vse naše narodne družine, jo bodri in poučuje ter vestno beleži odjek njenega žitja in bitja. Tako je: kdor ne spoštuje narodnega glasila, ne ceni svojega naroda! Zato čuj, mladina, ki hočeš biti iskreno narodna: **delo za slovenski list, sotrudništvo in še nabi-**

ranje novih naročnikov, to je najhvaležnejše področje narodne zavesti in narodnega ponosa!

Štiridesetletnica Narodne šole v Št. Rupertu pri Velikovcu. Štirideset let je že, odkar stoji prikupno poslopje Narodne šole v velikovškem Šent-rupertu. Pestra, vsebinsko bogata zgodovina tvori teh štirideset let. Da se je na kratko spomnimo in da posvetimo zavodu plemenitega dela vsaj nekoliko uric ob njegovem jubileju, se vrši v nedeljo 6. decembra v novo adaptirani dvorani pristrčna domača slavnost. Dopoldne verski del proslave v domači kapelici, popoldne ob 3. uri pa v dvorani petje, prizori, govor o zgodovini zavoda in nato še spevoigra „Kovačev študent“. K obilni udeležbi vabi vodstvo zavoda.

Škocijan. (Tridesetletnica slov. kat. bralnega društva.) Naše društvo praznuje letos svojo tridesetletnico. Svoj jubilej slavi v nedeljo 29. novembra. Popoldne ob 3. uri priredi v dvorani Pu-kartove gostilne svečano društveno proslavo z znamenito igro „Slehernik“ in Miklavževim večerom. Vmes petje in še druge točke. Na udeležbo vabi društveni odbor vso Podjuno in še preko nje vse prijatelje zdrave slovenske prosvete.

Nova božična igra nosi naslov „K r a l j z n e b a“, ki jo je napisal član ljublj. drame g. Edvard Gregorin. Globoka vsebina božične noči je zapisana v krasnem jeziku, prizori, posneti po sv. pismu, so dramatični, izvedba je samo za manjše odredne nekoliko težka. S pridom bodo vsa društva kazala posamične prizore na odru. Cena knjigi je 15 din. in se naroča pri Jugosl. knjigarni v Ljubljani.

GOSPODARSKI VESTNIK

Za pospeševanje perutninarstva pripravlja kmetijski minister obsežno akcijo. Namen te akcije bo izboljšanje doseganje tovrstne reje in njena razširitev po kmetijah. Ministrstvo bo omogočilo izredno nizko ceno za nakup priznanih perutninskih vrst, priredilo bo nadalje več tečajev za umno perutninarstvo. Podrobnosti nove akcije bo približilo glasilo kmetijske zbornice v decembru.

Neredne sadne letine. Neenakomernost rodovitnosti sadja dela marsikakemu sadjarju preglavice, ker v nerednosti ni stalnega računa in dohodka. Vprašajmo se enkrat, kaj je vzrok nerednosti sadnih letin. Sluti se, da je glavni vzrok izostajajočih letin pomanjkanje hranilnih sokov, ki jih rabi drevo za tvorjenje sadja. V mnogih krajih so začeli primerno gnojiti sadnemu drevju in dejansko so dosegli, da njihovo sadje nikdar ni prepolno in nikdar preprazno. Izkušnja kaže, da so srednje letine mnogo ugodnejše, nego neredno preobilne ali pa prazne. Izkušnja tudi uči, da daje gnojeno drevje v rednih letinah dvakrat toliko pridelka kakor negojeno. Če pomislimo, da mi našemu sadnemu drevju le neredno ali pičlo, nepravilno in enostransko gnojimo, potem se ne čudimo, če so tudi naše sadne letine sila neredne.

Gratis-cement za gradnjo sadnih kleti. Kmetijski minister je odredil, da se ima kmetijam z večjimi sadnimi kompleksi dovoliti podpora v obliki zastojnskega cementa. Cement dobijo sadjarji za gradnjo primernih sadnih kleti z enako temperaturo v zimi in poletju. Kleti morajo biti do konca leta 1937 gotove. Prošnja se sme vložiti samo enkrat. Nasloviti jo je na kmetijsko zbornico v Celovcu.

Tudi priprava živinske krme je umetnost. Pri nas se v zadnjem času udomačuje kratko rezanje suhe živinske krme. Mnogi so mnenja, da se na kratko zrezana krma boljše porabi in da je pri takem rezanju mogoče slabšo krmo zmešati z boljšo, ne da bi je živina zavračala. Mnogi živino-rejci pa se temu krčevito upirajo, češ da so živali z dolgo rezanico prisiljene k dobremu prežvekanju, ki ima za posledico boljšo prebavo in večjo izdatnost krmljenja. Pri dolgi rezanici živina lahko sproti odstranjuje vse strupene rastline, ki škodijo njenemu telesu. Pri kratki rezanici tega ne more storiti. Zdi se, da imajo zadnji bolj prav. Kaj pravite drugi?

Beljaške tržne cene: Belo zelje 20, rdeče 30, karfijol 1.20, kolerabe 30, repa 20—30, solata v glavcah 10, endivija 10, čebula 40, česen 1.40, žpinača 1.00, redkev 30, hren 2.40, peteršilj 40, zgodnji krompir 15, kisle zelje 60, kisl. repa 40, namizna jabolka 50—80, namizne hruške 60—80, goveje meso 2.00—3.20, telečje 2.20—3.20, svinjsko 2.40—3.20, ovčje 1.60—2.00, prekajeno 3.00 do 4.00, orehi 1.00, suha jabolka 3.10, suhe hruške

0.80, suhe češplje 0.80—1.20, čajno maslo 4.00, sirovo maslo 3.20, strd 4.40, pitane kokoši 2.50, kapuni 3.60, stare kokoši 2.50, race 3.00, gosi 2.90 S, jajca 19 za komad.

ZANIMIVOSTI

Iz Evrope v Ameriko v petih urah. Skupina sovjetskih inženjerjev je zgradila model letala, s katerim nameravajo doseči bajne uspehe. Letalo se je pri poizkusnem poletu dvignilo baje 12.000 m visoko in je letelo s povprečno brzino 800 km na uro. V letalu so posebne dihalne priprave, stene so izolirane. Letalo se ne ziblje in plove visoko nad oblaki in viharji v takozvani stratosferi. Po naziranju inženjerjev je samo vprašanje časa, da bodo ta letala postala običajna in bodo izpodrinila za daljše proge dosedaj v prometu se nahajajoča.

Lesena obleka. Nemški general Goering je nedavno opozoril na to, da bo Nemčija lahko imela vsega, kar potrebuje moderna dežela, v izobilju. Kmalu bodo Nemci začeli izdelovati celo obleko iz lesa. General se ni lagal. Že sedaj lahko srečaš v Nemčiji ljudi, ki nosijo športno obleko iz lesa. Nemška tehnika in kemija sta namreč znali izkoristiti lesno vlakno in ga pripraviti tako, da je uporabno kot vlakno bombaža ali volne. Obleka iz lesa se ne razlikuje mnogo od suknene, le manj trpežna je. Sedaj so v Nemčiji pričeli izdelovati iz lesenega vlakna tudi klobuke, dežnike in v zadnjem času celo črevesa, ki jih rabijo mesarji za izdelovanje klobas in salam. Zna torej priti čas, da bodo v naših gozdovih še vrednosti, o katerih nimamo pojma.

Eskimi izumirajo. Prebivalci severnih delov sveta se po številu stalno krčijo. Moderna civilizacija je segla tudi do njih in jim poleg mnoge dobrega prinesla tudi strašno morilko — jetiko. Ta zavratna bolezen razsaja v vrstah Eskimov v toliki meri, da znaša povprečna starost med njimi komaj 24 let. Stari Eskimi so naravnost redki. Zdravniki računajo, da bodo prebivalci severnih predelov tekom 50 do 100 let docela iztrebljeni po zavratni morilki, če ne pride takoj izdatna pomoč in zaustavi naglo širjenje jetike med plemenom.

Izdelovanje neobdavenega žganja omiljeno. Kot znano, so se glede izdelovanja domačega žganja v zadnjem času pojavile nekatere težkoče. Na željo kmetijskih zastopstev je sedaj fin. min. omilil odredbe, veljavne za izdelovanje žganja v domačo uporabo. Odredba, ki je objavljena po kmetijski zbornici, predvideva omiljenje glede upravičencev, termina za izdelovanje, uporabe izposojenih naprav in najemanja tujih delavcev.

Listnica uredništva. G. Kr. R. Da je škof dr. Hudal, avtor knjige „Die Grundlagen des Nationalsozialismus“, rodem Slovenec iz avstrijske Štajerske, je trdil nek švicarski list. Točnih podatkov Vam ne moremo preskrbeti. — **G. K. A.** Knjigo „Weiter, Die Slovenen in Kärnten“ želite. Dopoljemo Vam jo, ker jih imamo še par v zalogi. — **G. M. F.** Točno ocenjujete boroveljski „Grenzlandabend“. Je res žalosten kos zgodovine nezavednih rojakov, ki v svoji slepoti škodujejo ugledu nemštva in sebi. Nemci v Jugoslaviji in v Južni Tirolski za te dokaze raznarodovanja gotovo niso hvaležni. — **G. V. F.** Bi priobčili, ker bi z razkritjem gotovo koristili vseobči stvari, a naši cenzorji niso z nami istega mnenja. — **G. J. J. Ja!** Prosvetna centrala je ukrenila potrebno, da mladinsko delovanje Vašega društva tudi v bodoče ne bo okrnjeno. — **G. J. Š.** Tečaj za voditelje zasebnih slovenskih šol se vrši 6., 7. in 8. decembra v prostorih prosvetne zveze v Celovcu. Začetek ob 10 uri dop. Pridi! — **G. Č. A.** Odgovorimo v pismu. — **G. Branko.** Preveč si si pridržal pravice in hodi tako zadovoljen! — **G. A. K.** Vse pride s časom na vrsto, samo potrpite! — **Našim dopisnikom.** Zadnje mesece ste se nekam čudno zdramili in smo že v zadregi glede prostora. Po možnosti bomo radevolje ustregli vsem, ker vemo le predobro ceniti tovrstno sotrudništvo. Pozdrav!

Prodajam posestvo z obsegom 9 oralov, s stano-vanskim in gospodarskim poslopjem ter novim mlinom na vodo, vendar brez obrti. Cena 6000 S. Naslov v upravi lista. 66

Zamenjam motorno kolo znamke Harley Davidson, 1000 ccm. s prikolnico (Beiwagen), za drva ali drugo lesno blago. Vrednost 900 S. Naslov v upravi lista. 67